

uponor

OSAVUOSIKATSAUS 2008

Uponor jatkaa kustannussäästöjä hiljaisilla markkinoilla

- Jatkuvien liiketoimintojen* liikevaihto tammi—syyskuussa 750,3 (809,2) milj. euroa, muutos -7,3 %
- Tammi-syyskuun jatkuvien liiketoimintojen liikevoitto 71,1 (110,3) milj. euroa, muutos -35,5 %
- Yhtiön osakekohtainen tulos oli 1,21 (1,10) euroa
- Sijoitetun pääoman tuotto jakson aikana sisältäen myyntivoiton yrityskaupasta oli 36,9 % (41,0 %); velkaantuneisuusaste eli gearing oli 31,1 % (37,3 %)
- Ohjeistus: Uponor toistaa pääpiirteissään 11. kesäkuuta annetun ohjeistuksen: jatkuvien liiketoimintojen koko vuoden liikevaihdon ei odoteta saavuttavan viime vuoden tasoa ja liikevoiton arvioidaan jäävän edellisvuoden tasosta.

*) Lopetetut liiketoiminnot sisältävät Ison-Britannian kunnallisteknisen liiketoiminnan myynnin, joka astui voimaan takautuvasti 1.1.2008, liiketoimintakauppana 18.6.2008 myydyin kunnallisteknisen liiketoiminnan Irlannin tasavallassa sekä Saksassa myydyin Uponor Klärtechnik GmbH:n.

Toimitusjohtaja Jyri Luomakoski kommentoi kauden kehitystä:

- Uudisrakentamisen markkinanäkymät ovat muuttuneet synkemmiiksi viimeisen 12 kuukauden aikana eikä tilanteen odoteta paranevan vuosien 2008-2009 aikana. Hiljentyvä rakentaminen vaatii määrätietoisia toimia toiminnan sopeuttamiseksi heikentyneeseen kysyntään.
- Aiemmin julkistamamme kustannussäästöohjelma on käynnistynyt tavoitteidensa mukaisesti, ja useita hankkeita on jo vireillä. Uskon vakaasti, että saavutamme sille asetetut tavoitteet.
- Strategiset tavoitteemme panostaa jäähdytysliiketoimintaan ja monikerrostalosegmenttiin ovat alkaneet tuottaa tulosta. Asiakkaat ovat yhä kustannustietoisempia ja etsivät lämmitys- ja jäähdytysjärjestelmiä, joilla on houkutteleva takaisinmaksuaika.
- Uponorin tase on säilynyt vahvana, ja olemme myös varmistaneet rahoituksen, joka turvaa vakaan kehityksen myös myrskyisillä velkapääomamarkkinoilla.

Esitysaineisto ja webcast-esitys

Osavuositiedotukseen liittyvä aineisto on tämän tiedotteen julkaisun jälkeen esillä os. www.uponor.com/sijoittajat, osiossa IR-aineisto.

Englanninkielinen webcast-esitys tulostulostilaisuudesta pidetään tänään klo 14.00. Esitykseen johtava linkki on sivulla www.uponor.com. Kysymyksiä voi lähettää os. ir@uponor.com.

Markkinat

Rakentamiseen, ja etenkin asuinrakentamiseen, liittyvät markkinat ovat jatkaneet hiljennemistään useimmilla Uponorin päämarkkinoilla vuoden 2008 kolmannen neljänneksen aikana.

Keski-Euroopassa Saksan markkinat, joilla alkuvuodesta oli yllättävän vilkas kysyntätilanne, ovat nyt alkaneet näyttää merkkejä heikkenemisestä, mihin ovat myötävaikuttaneet energian ja komponenttien nousevat kustannukset sekä kansainvälisten rahoitus- ja kiinteistömarkkinoiden vaikeudet.

Saksassa myönnettyjen asuinrakennuslupien määrä on laskenut, kun taas liikerakentamiseen myönnettyjen lupien määrä on ollut reippaassa kasvussa. Kehitys on pääpiirteissään ollut samantapaista muilla Keski-Euroopan alueorganisaation markkinoilla.

Pohjoismaissa Tanskan laskeva kehitys näyttää tasaantuneen, mutta muissa Pohjoismaissa on havaittavissa markkinoiden supistumista, erityisesti koskien talotekniikan kysyntää pientalomarkkinoilla. Saatavilla olevan rahoituksen tiukentuminen kuristaa myös uusien liikerakennuskohteiden käynnistämistä. Vaikka kunnallistekniset markkinat ovat toistaiseksi pysyneet verrattain elinvoimaisina, isojen rakennustyömaiden ja aluekehityshankkeiden väheneminen supistaa myös kunnallistekniikan tarvetta.

Muu Eurooppa –alueella Espanjan markkinoiden nopea lasku jatkuu: rakennuslupien määrä Espanjassa on pudonnut voimakkaasti viime vuoden vastaavasta jaksosta. Markkinoiden supistuminen on jonkin verran kiihtynyt myös muilla lounaisen Euroopan markkinoilla. Itä-Euroopassa, johon luetaan mukaan Venäjä, markkinoiden kasvu on säilynyt myönteisenä, joskin hieman edellisestä vuosineljänneksestä hiljennenä.

Pohjois-Amerikassa Yhdysvaltain asuinrakentaminen on pysynyt alhaisena, ja uusien asuinrakennuskohteiden määrä laski edelleen vuoden kolmannella neljänneksellä. Myös liikerakentamisen kysynnässä Yhdysvalloissa on jo havaittavissa monien odottamaa kasvun hidastumista. Kanadan markkinat ovat viime vuoteen verrattuna osoittaneet vahvaa kehitystä, mihin on vaikuttanut verrattain vahvana jatkunut kansantalous, mutta viime aikoina on ilmassa ollut muutoksen merkkejä.

Liikevaihto

Uponorin jatkuvien liiketoimintojen liikevaihto heinä-syyskuussa laski 5,0 prosenttia vertailukaudesta, saavuttaen 249,1 (262,1) miljoonaa euroa.

Kiinteistömarkkinoiden huojunnasta sekä rakennusmarkkinoiden yleisestä kielteisestä kehityksestä huolimatta Keski-Euroopan alueorganisaation liikevaihto kasvoi hieman. Tämä johtui pääasiassa liikerakentamista palvelevan liiketoiminnan myönteisestä kehityksestä useimmissa Keski-Euroopan alueen maissa. Myynti Uponorin toisiin alueorganisaatioihin takkusi.

Pohjoismaissa liikevaihto väheni johtuen lähinnä talotekniikan kysynnän heikkenemisestä paikallisilla markkinoilla sekä viennin supistumisesta toisiin Uponor-yksiköihin. Talotekniikan myynti putosi etenkin Ruotsissa ja Norjassa. Yhdyskuntatekniikan liikevaihto kehittyi vuosivertailussa myönteisesti Norjassa ja Tanskassa mutta väheni aavistuksen verran Suomessa ja Ruotsissa. Muutos johtui pääosin suurten asuinrakennuskohteiden vähenemisestä.

Muun Euroopan liikevaihto jäi jälkeen viime vuodesta Pyreneiden niemimaan markkinoiden romahtamisen vuoksi. Huolimatta kysynnän horjumisesta myös muilla Etelä- ja Länsi-Euroopan markkinoilla, alueorganisaation onnistui edelleen kasvattaa liikevaihtoaan näillä markkinoilla. Itä-Euroopassa liikevaihto kasvoi niinikään tasaisesti. Myynti asuinrakentamiselle jatkui vilkkaana, etenkin pientaloasiakkaille ja erityisesti Venäjällä. Baltian maiden uudisrakentaminen oli edelleen vähäistä mutta myönteisiä merkkejä nähtiin korjausrakentamisessa.

Pohjois-Amerikassa Uponorin liikevaihto supistui vuodesta 2007 huolimatta Kanadan asuinrakentamisen suhteellisen vireästä tasosta. Talouden taantuma koetteli myyntiä asuntojen uudisrakentamismarkkinoille mutta myynnin kasvu liikerakentajille jatkui vakaana.

Liikevaihto alueorganisaatioittain, heinä-syyskuu, jatkuvat liiketoiminnat:

MEUR	7-9/2008	7-9/2007	Muutos
Keski-Eurooppa	88,1	85,9	+2,5 %
Pohjoismaat	93,2	99,1	-5,9 %
Muu Eurooppa	58,6	64,9	-9,8 %
Pohjois-Amerikka	38,2	44,8	-14,7 %
(Pohjois-Amerikka, MUSD)	57,0	62,0	-8,0 %
Eliminoinnit	-29,0	-32,6	
Yhteensä	249,1	262,1	-5,0 %

Tammi-syyskuun jatkuvien liiketoimintojen liikevaihto oli yhteensä 750,3 (809,2) milj. euroa, laskua 7,3 prosenttia. Valuuttakurssien muutosten vaikutus liikevaihtoon oli -15,4 milj. euroa; tästä suurin osa aiheutui Yhdysvaltain dollarista. Talotekniikan liikevaihto oli 590,6 milj. euroa, laskua 9,1 prosenttia, kun taas Yhdyskuntatekniikan liikevaihto pysyi ennallaan 159,7 milj. eurossa, muutos 0,0 prosenttia.

Liikevaihto alueorganisaatioittain, tammi-syyskuu, jatkuvat liiketoiminnat:

MEUR	1-9/2008	1-9/2007	Muutos
Keski-Eurooppa	268,6	275,6	-2,5 %
Pohjoismaat	294,5	309,6	-4,9 %
Muu Eurooppa	188,0	209,0	-10,0 %
Pohjois-Amerikka	99,6	130,5	-23,7 %
(Pohjois-Amerikka, MUSD)	151,8	176,3	-13,9 %
Eliminoinnit	-100,4	-115,5	
Yhteensä	750,3	809,2	-7,3 %

Tulos ja kannattavuus

Jatkuvien liiketoimintojen liikevoitto heinä-syyskuussa oli yhteensä 22,8 (37,9) miljoonaa euroa, laskua 39,8 prosenttia. Bruttokatetta rasittivat edelleen korkeammat raaka-aineiden, komponenttien, energian ja kuljetusten ostohinnat.

Elokuussa Uponor julkisti konserninlaajuisen kustannusten vähentämishjelman, jolla pyritään kulutason mukauttamiseen vastaamaan rakennusalan hiljentyneitä markkinoita. Sen tavoitteena on vähentää rakenteellisin toimin kustannuksia noin 30 miljoonan euron

verran viimeistään vuoden 2009 aikana. Ohjelma rasitti päättyneen vuosineljänneksen liikevoittoa noin 3,2 miljoonan euron edestä.

Alueorganisaatioista Keski-Euroopan liikevoitto parani selvästi viikkaan markkinatilanteen ansiosta. Pohjoismaissa kannattavuus heikkeni, johtuen sekä talo- että yhdyskuntatekniikan tuotteiden supistuneista toimituksista sekä koti- että vientimarkkinoilla. Kannattavuus Muun Euroopan alueella kärsi markkinoiden pienenemisestä ja kohonneista raaka-aine- ja kuljetuskustannuksista sekä voimakkaina jatketuista kasvuhankkeista. Pohjois-Amerikan alueen liikevoitto laski edellisvuodesta, johtuen lähinnä hankkeista, jotka tähtäävät kasvuun uusissa segmenteissä kuten monikerrostaloasiakaskunnassa, sekä St. Johnin tehtaan sulkemisesta aiheutuneista kuluista Kanadassa.

Liikevoitto alueorganisaatioittain, heinä-syyskuu, jatkuvat liiketoiminnot:

MEUR	7-9/2008	7-9/2007	Muutos
Keski-Eurooppa	12,5	10,6	17,8 %
Pohjoismaat	7,9	13,0	-39,4 %
Muu Eurooppa	4,1	12,4	-67,4 %
Pohjois-Amerikka	1,6	4,4	-62,8 %
(Pohjois-Amerikka, MUSD)	2,4	6,1	-59,4 %
Muut	-3,4	-3,4	
Eliminoinnit	0,1	0,9	
Yhteensä	22,8	37,9	-39,8 %

Jatkuvien liiketoimintojen liikevoitto tammi-syyskuulta laski 35,5 prosenttia eli 71,1 (110,3) milj. euroon. Liikevoittomarginaali laski 9,5 prosenttiin, kun se edellisen vuoden vastaavalla jaksolla oli 13,6 prosenttia.

Liikevoitto alueorganisaatioittain, tammi-syyskuu, jatkuvat liiketoiminnot:

MEUR	1-9/2008	1-9/2007	Muutos
Keski-Eurooppa	33,2	34,0	-2,3 %
Pohjoismaat	27,8	42,0	-33,9 %
Muu Eurooppa	16,9	33,4	-49,6 %
Pohjois-Amerikka	2,4	12,6	-81,0 %
(Pohjois-Amerikka, MUSD)	3,6	17,0	-78,6 %
Muut	-9,0	-9,7	
Eliminoinnit	-0,2	-2,0	
Yhteensä	71,1	110,3	-35,5 %

Jatkuvien liiketoimintojen voitto ennen veroja tammi-syyskuulta oli 66,5 (106,2) milj. euroa, laskua 37,4% vastaavalta jaksolta viime vuonna. Verojen määrä oli 20,5 (34,7) milj. euroa, jolloin veroaste oli 31,0 (32,5) prosenttia.

Katsauskauden voitto oli 88,5 (80,6) milj. euroa, kasvua 7,9 milj. euroa, sisältäen Englannissa ja Irlannissa myydystä kunnallisteknisestä liiketoiminnasta saadun myyntivoiton.

Konsernin osakekohtainen tulos, myös laimennettuna, oli 1,21 (1,10) euroa, josta jatkuvien liiketoimintojen osuus oli 0,63 (0,98) euroa. Oma pääoma osaketta kohti oli 4,36 (4,32) euroa, myös laimennettuna.

Investoinnit ja rahoitus

Heikkenevästä liiketoimintaympäristöstä johtuen Uponor rajoitti investointeja kiinteään omaisuuteen. Sen johdosta suurin osa investoinneista suuntautui prosessikehitykseen ja tehokkuuden parantamiseen. Jatkuvien liiketoimintojen investointien kokonaismäärä oli heinä-syyskuussa 8,2 (13,7) milj. euroa.

Jatkuvien liiketoimintojen kokonaisinvestointien määrä tammi-syyskuussa nousi 23,8 (28,9) milj. euroon, mikä on 3,2 (3,6) prosenttia liikevaihdosta.

Velkaantuneisuus eli gearing laski 31,1 (37,3) prosenttiin, kun korollisten velkojen nettomäärä jäi 99,3 (118,0) milj. euroon. Vakavaraisuus nousi 49,6:een (43,0).

Konsernin sijoitetun pääoman tuotto eli ROI oli 36,9 % (41,0 %) ja oman pääoman tuotto eli ROE 36,2 % (32,5 %).

Katsauskauden tapahtumia

Useilla markkina-alueilla tapahtui myönteistä kehitystä lattialämmitys- ja jäädytysratkaisujen aseman vahvistuessa monikerrostalohankkeissa: ne alkavat yhä useammin voittaa markkinaosuutta perinteisiltä järjestelmiltä. Osuuden kasvua ovat vauhdittaneet muutokset rakentamista ohjaavissa säädöksissä sekä energiatehokkaiden lämmitys- ja jäädytysjärjestelmien tunnettuuden ja sitä kautta kysynnän kasvu. Uponorin yhdistettyä lämmitys- ja jäädytysjärjestelmää asennetaan esimerkiksi paraikaa yhteen Portugalin suurimmista ostoskeskuksista. Sinne valittu ratkaisu on kehitetty tarjoamaan omistajalle erinomaista energiatehokkuutta samalla, kun se tarjoaa ostoskeskuksessa asioiville viihtyisän sisälämpötilan. Pohjois-Amerikassa Uponor on toteuttanut useita yhdistetyn lämmityksen ja jäädytyksen yhteistyöhankkeita asiakkainaan johtavia rakennusalan, kaupan sekä majoitusalan liikkeitä, jotka tarjoavat hyviä mahdollisuuksia myös tulevaisuudessa yhteistyön jatkuessa.

Hampurissa Saksassa järjestettiin Uponor Knowledge Days 2008 –asiantuntijatilaisuus, johon osallistui monikerrostalosegmentin johtavia päätöksentekijöitä Itä-Euroopasta ja kansainvälisiltä markkinoilta. Monikerrostaloliiketoiminnan kasvattamiseksi etenkin Itä-Euroopassa tehtiin myös useita yhteistyösopimuksia.

Eurooppalaisen ERP- eli toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto eteni. Valmistelut järjestelmän käyttöönottamiseksi Englannissa ja Irlannissa vuoden lopulla olivat hyvässä vauhdissa.

Yhdysvalloissa hyväksyttiin uusi pientaloja koskeva säädös, jonka mukaan kaikkiin uusiin rakennuksiin on asennettava hyväksytty automaattinen palonsammutusjärjestelmä. Uponorilla on hyvät lähtökohdat hyötyä tästä päätöksestä, koska sen tuotetarjontaan kuuluu patentoitu pientalojen sprinklerijärjestelmä.

Henkilöstö ja organisaatio

Konsernin henkilöstömäärä oli keskimäärin (kokopäiväisiksi muutettuina) 4 353 (4 471) kauden aikana. Katsauskauden lopussa vastaava henkilömäärä oli 3 934 (4 558), laskua 624 henkeä, jos mukaan luetaan myös Brittein saarilla myydyin kunnallisteknisen liiketoiminnan 470 työntekijää.

Henkilöstömäärä supistui kaikissa alueorganisaatioissa paitsi Muussa Euroopassa, jonka organisaatiota laajennetaan kasvun mahdollistamiseksi.

Koska kysyntä Uponorin päämarkkinoilla on laskussa, yhtiö on katsonut tarpeelliseksi sopeuttaa henkilöstömäärää kaikissa yhtiön toiminnoissa. Elokuussa Uponor julkisti erityisen kustannussäästöohjelma, jonka arvioitiin koskettavan yli 200 työntekijää. Merkittävä henkilömäärän vähennys, noin 80 henkeä, tapahtui Kanadassa, jossa St. Johnin tehdas New Brunswickissa Kaakkois-Kanadassa suljettiin syyskuussa. Kolmannen vuosineljänneksen aikana jatkuvien liiketoimintojen henkilömäärä väheni 206 hengellä, samaan aikaan kun vuokratyövoimaa vähennettiin 52 hengellä.

Konsernin johdossa tapahtui kaksi muutosta. Toimitusjohtaja Jan Lång ilmoitti elokuussa eroavansa yhtiön palveluksesta. Keski-Euroopan alueorganisaation johtaja Bernhard Brinkmann jätti yhtiön 30. syyskuuta 2008.

Osakepääoma ja osakkeet

NASDAQ OMX Helsinki -arvopaperipörssissä vuoden kolmannen neljänneksen aikana vaihdettujen Uponorin osakkeiden määrä kasvoi 30,8 (24,8) miljoonaan osakkeeseen. Vaihdon euromääräinen arvo oli 287,4 (619,4) miljoonaa euroa. Kauden lopussa osakepääoman markkina-arvo oli 0,6 (1,6) miljardia euroa ja osakkeenomistajien lukumäärä 17 715 (9 564).

Uponor Oyj:n osakepääomassa ei tapahtunut muutoksia. Osakepääoman arvo oli 146 446 888 euroa ja osakkeiden määrä 73 206 944.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Euroopan taloteknisen liiketoiminnan uusi organisaatio astui voimaan 1. lokakuuta 2008. Muutos tähtää organisaation tavoitteiden selkeyttämiseen sekä liiketoiminnan tehostamiseen lisäämällä toiminnan tehokkuutta ja läpinäkyvyyttä sekä kykyä hyödyntää kasvumahdollisuuksia erityisesti toimitusketjussa ja myynti- ja markkinointiorganisaatioissa.

Yhtiön hallitus nimitti varatoimitus- ja talousjohtaja Jyri Luomakosken väliaikaiseksi toimitusjohtajaksi 27.10. 2008 alkaen. Nimitys on voimassa hallituksen käynnistämän toimitusjohtajan hakuprosessin päättymiseen saakka. Luomakoski jatkaa myös talousjohtajana. Toimitusjohtaja Jan Lång irtisanoutui tehtävästään elokuussa ja jättää yhtiön lokakuun aikana.

Syksyn aikana Uponor on käynnistänyt Suomessa ja Ruotsissa yt-neuvottelut henkilöstön kanssa tavoitteenaan vähentää enintään 70 työpaikkaa.

Riskit

Uponorin taloudellinen tulos on alttiina useille strategisille, operatiivisille, taloudellisille ja vahinkoriskeille. Yksityiskohtainen analyysi riskeistä löytyy Uponorin vuoden 2007 vuosikertomuksesta.

Uponor on mukana monenlaisissa oikeusprosesseissa eri maissa. Yhtiön johdon arvion mukaan näillä ei ole merkittävää vaikutusta yhtiön toimintaan ennustettavissa olevan ajan kuluessa.

Lähiajan näkymät

Maailman rakennusmarkkinat ovat heikentyneet selvästi vuoden 2007 puolivälistä lähtien eikä parannusta tilanteeseen ole näköpiirissä. Euroopassa asuinrakentamisen päämittarit ovat heikentyneet, ja myös liikerakentaminen, joka säilyi hyvällä tasolla vuonna 2007, on todennäköisesti jo ohittanut huippunsa. Useimpien Länsi-Euroopan asuinrakennusmarkkinoiden odotetaan heikentyvän tai enintään pysyvän nykytasollaan vuosien 2008-2009 aikana. Itä-Euroopassa markkinoiden kasvun uskotaan jatkuvan, mutta kasvun nopeus todennäköisesti pienenee.

Pohjois-Amerikassa asuinrakennusmarkkinoita vaivaa edelleen vähäinen toimeliaisuus, eikä vuodelle 2009 yleisesti odotettua markkinoiden pirstymistä enää pidetä todennäköisenä. Myös liikerakentamisen pitkään tyydyttävänä jatkunut kehitys pysähtyy.

Heikoista yleisnäkyistä huolimatta Uponor jatkaa määrätietoisesti kasvuhankkeissaan esiintyvien mahdollisuuksien hyödyntämistä. Yhtiö pyrkii myös parantamaan markkina-asemaansa Itä-Euroopassa sekä kasvattamaan osuuttaan joillakin Euroopan päämarkkinoilla ja Pohjois-Amerikassa. Samanaikaisesti yhtiö toteuttaa kustannusten vähentämishjelmaa, jolla pyritään sopeuttamaan kustannustaso odotettavissa olevaan heikkoon markkinakysyntään. Kustannussäästöohjelmasta arvioidaan aiheutuvan hieman yli 7 miljoonan euron kulut vuoden 2008 aikana.

Uponor toistaa pääosin 11. kesäkuuta annetun ohjeistuksen vuodelle 2008: Uponorin jatkuvien liiketoimintojen koko vuoden liikevaihdon ei odoteta saavuttavan viime vuoden tasoa ja liikevoiton arvioidaan jäävän edellisvuoden tasosta.

Uponor Oyj
Hallitus

Lisätietoja:
Jyri Luomakoski, toimitusjohtaja, puh 040-5154498

Tarmo Anttila
viestintäjohtaja
puh. 020 129 2852

JAKELU:
NASDAQ OMX Helsinki
Tiedotusvälineet
www.uponor.com

Tietoa osavuositiedotuksesta

Tämän pörssitiedotteen suluissa olevat luvut ovat vuoden 2007 vastaavan jakson lukuja. Osavuositiedotuksen muutosprosentit on laskettu tarkoista luvuista eikä tiedotuksessa julkaistuja pyöristetyistä luvuista.

OSAVUOSIKATSAUS 1-9/2008

Osavuositiedotuksen lukuja ei ole tilintarkastettu.

KONSERNI TULOSLASKELMA

MEUR	1-9/2008	1-9/2007	7-9/2008	7-9/2007	1-12/2007
Jatkuvat toiminnot					
Liikevaihto	750,3	809,2	249,1	262,1	1 047,4
Hankinnan ja valmistuksen kulut	470,8	494,4	158,5	161,3	640,4
Bruttokate	279,5	314,8	90,6	100,8	407,0
Muut liiketoiminnan tuotot	0,6	5,0	0,0	4,0	5,9
Varastointimenot	23,1	21,1	7,3	6,9	28,8
Myynnin ja markkinoinnin kulut	131,0	136,9	40,9	44,2	178,5
Hallinnon kulut	39,3	39,6	12,9	11,3	51,7
Liiketoiminnan muut kulut	15,6	11,9	6,7	4,5	18,2
Liikevoitto	71,1	110,3	22,8	37,9	135,7
Rahoituskulut, netto	4,6	4,1	1,7	2,1	2,6
Tulos ennen veroja	66,5	106,2	21,1	35,8	133,1
Tuloverot	20,5	34,7	6,6	12,5	41,7
Tulos jatkuvista toiminnoista	46,0	71,5	14,5	23,3	91,4
Lopetetut toiminnot					
Lopetettujen toimintojen tulos	42,5	9,1	0,0	2,9	10,5
Kauden tulos	88,5	80,6	14,5	26,2	101,9
Osakekohtainen tulos, EUR	1,21	1,10	0,20	0,36	1,39
- Jatkuvat toiminnot	0,63	0,98	0,20	0,32	1,25
- Lopetetut toiminnot	0,58	0,12	0,00	0,04	0,14
Laimennettu osakekohtainen tulos, EUR	1,21	1,10	0,20	0,36	1,39
- Jatkuvat toiminnot	0,63	0,98	0,20	0,32	1,25
- Lopetetut toiminnot	0,58	0,12	0,00	0,04	0,14

KONSERNITASE

MEUR	30.9.2008	30.9.2007	31.12.2007
Varat			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	180,3	210,0	218,9
Aineettomat hyödykkeet	101,1	98,7	101,7
Arvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset	7,4	3,6	3,6
Laskennalliset verosaamiset	15,3	20,7	16,3
Pitkäaikaiset varat yhteensä	304,1	333,0	340,5
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	128,0	160,4	150,6
Myyntisaamiset	182,5	224,1	144,6
Muut saamiset	23,6	12,7	22,3
Rahavarat	5,1	7,4	6,3
Lyhytaikaiset varat yhteensä	339,2	404,6	323,8
Varat yhteensä	643,3	737,6	664,3
Oma pääoma ja velat			
Oma pääoma	319,0	316,5	333,0
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	17,3	19,6	14,7
Laskennalliset verovelat	11,4	16,0	15,0
Varaukset	7,7	9,9	8,8
Eläkevelvoitteet ja muut velat	20,9	25,3	28,1
Pitkäaikaiset velat yhteensä	57,3	70,8	66,6
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	87,1	105,8	76,1
Varaukset	5,5	8,5	7,4
Ostovelat	68,9	82,1	75,2
Muut velat	105,5	153,9	106,0
Lyhytaikaiset velat yhteensä	267,0	350,3	264,7
Oma pääoma ja velat yhteensä	643,3	737,6	664,3

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

MEUR	1-9/2008	1-9/2007	1-12/2007
Tulorahoitus	97,5	148,4	186,0
Käyttöpääoman muutos	-4,4	-74,3	-45,1
Maksetut verot	-32,9	-31,5	-42,7
Maksetut korot	-6,2	-5,4	-7,1
Saadut korot	1,1	1,7	2,7
Liiketoiminnan rahavirta	55,1	38,9	93,8
Investointien rahavirta			
Tytäryritysten ja liiketoimintojen myynnit	76,4	-	-
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-23,8	-32,0	-58,1
Käyttöomaisuuden myyntituotot	0,1	4,5	5,0
Saadut osingot	0,0	0,0	0,2
Lainasaamisten takaisinmaksut	0,1	0,1	0,2
Investointien rahavirta	52,8	-27,4	-52,7
Rahoituksen rahavirta			
Lainojen nostot	-	89,0	58,9
Lainojen maksut	-5,1	-1,5	-1,7
Osingonjako	-102,5	-102,5	-102,5
Rahoitusleasingmaksut	-1,5	-1,5	-1,9
Rahoituksen rahavirta	-109,1	-16,5	-47,2
Rahavarojen muuntoerot	0,0	0,0	0,0
Rahavarojen muutos	-1,2	-5,0	-6,1
Rahavarat 1. tammikuuta	6,3	12,4	12,4
Rahavarat kauden lopussa	5,1	7,4	6,3
Muutos taseen mukaan	-1,2	-5,0	-6,1

LASKELMA OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

MEUR	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muut rahastot	Omat osakkeet	Kertyneet muunto- erot	Edellisten tilikausi- en voitto	Yhteensä
Oma pääoma 31.12.2007	146,4	35,6	14,3	-	-21,6	158,3	333,0
Muuntoerot					0,0		0,0
Kassavirtasuojaus - kirjattu suoraan omaan pääomaan, veroilla vähennettynä			0,0				0,0
Katsauskauden voitto						88,5	88,5
Katsauskaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä			0,0		0,0	88,5	88,5
Maksetut osingot (1,40 euroa/osake)						-102,5	-102,5
Muut oikaisut			0,1		-0,1	0,0	0,0
Oma pääoma 30.9.2008	146,4	35,6	14,4	-	-21,7	144,3	319,0
Oma pääoma 31.12.2006	146,4	42,5	6,7	-1,6	-10,2	160,6	344,4
Muuntoerot					-6,3		-6,3
Kassavirtasuojaus - kirjattu suoraan omaan pääomaan, veroilla vähennettynä			0,2				0,2
Katsauskauden voitto						80,6	80,6
Katsauskaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä			0,2		-6,3	80,6	74,5
Omien osakkeiden mitätöinti				0,3		-0,3	-
Maksetut osingot (1,40 euroa/osake)						-102,5	-102,5
Osakepalkkio-ohjelma				1,3		-1,3	-
Muut oikaisut			0,1				0,1
Oma pääoma 30.9.2007	146,4	42,5	7,0	-	-16,5	137,1	316,5

OSAVUOSIKATSAUKSEN LIITETIEDOT

LAADINTAPERIAATTEET

Osavuositarkastus on laadittu EU:n hyväksymiä kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (IFRS) ja IAS 34 Osavuositarkastukset –standardia noudattaen. Uponor noudattaa osavuositarkastuksen laatimisessa samoja laatimisperiaatteita kuin vuositilinpäätöksessä 2007.

Yhdyskuntateknisen liiketoiminnan myynnit Brittein saarilla ja Saksassa on käsitelty lopetettuina toimintoina.

AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET JA AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

MEUR	1-9/2008	1-9/2007	1-12/2007
Bruttoinvestoinnit	23,8	32,0	58,1
- % liikevaihdosta	3,2	3,4	4,8
Poistot	23,6	27,8	37,2
Myydyn käyttöomaisuuden kirjanpitoarvo	5,3	1,5	2,2

HENKILÖSTÖ

Kokopäiväiseksi muutettuna	1-9/2008	1-9/2007	1-12/2007
Keskimäärin	4 353	4 471	4 497
Kauden lopussa	3 934	4 558	4 581

SEGMENTTI -INFORMAATIO
Maantieteelliset segmentit

MEUR	1-9/2008			1-9/2007		
	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä
Segmentin tuotot, jatkuvat toiminnot						
Keski-Eurooppa	220,1	48,5	268,6	222,4	53,2	275,6
Pohjoismaat	243,8	50,7	294,5	250,8	58,8	309,6
Muu Eurooppa	186,8	1,2	188,0	207,5	1,5	209,0
Pohjois-Amerikka	99,6	-	99,6	128,5	2,0	130,5
Eliminoinnit	-	-100,4	-100,4	-	-115,5	-115,5
Yhteensä	750,3	-	750,3	809,2	-	809,2

	7-9/2008			7-9/2007		
	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä
Segmentin tuotot, jatkuvat toiminnot						
Keski-Eurooppa	74,9	13,2	88,1	71,4	14,5	85,9
Pohjoismaat	77,8	15,4	93,2	82,5	16,6	99,1
Muu Eurooppa	58,2	0,4	58,6	64,3	0,6	64,9
Pohjois-Amerikka	38,2	-	38,2	43,9	0,9	44,8
Eliminoinnit	-	-29,0	-29,0	-	-32,6	-32,6
Yhteensä	249,1	-	249,1	262,1	-	262,1

MEUR	1-12/2007		
	Ulkoinen	Sisäinen	Yhteensä
Segmentin tuotot, jatkuvat toiminnot			
Keski-Eurooppa	283,7	67,6	351,3
Pohjoismaat	325,4	72,3	397,7
Muu Eurooppa	271,1	1,8	272,9
Pohjois-Amerikka	167,2	2,0	169,2
Eliminoinnit	-	-143,7	-143,7
Yhteensä	1 047,4	-	1 047,4

	1-9/2008	1-9/2007	7-9/2008	7-9/2007	1-12/2007
Segmentin tulos, jatkuvat toiminnot					
Keski-Eurooppa	33,2	34,0	12,5	10,6	41,1
Pohjoismaat	27,8	42,0	7,9	13,0	49,7
Muu Eurooppa	16,9	33,4	4,1	12,4	42,2
Pohjois-Amerikka	2,4	12,6	1,6	4,4	16,6
Muut	-9,0	-9,7	-3,4	-3,4	-13,2
Eliminoinnit	-0,2	-2,0	0,1	0,9	-0,7
Yhteensä	71,1	110,3	22,8	37,9	135,7

MEUR	1-9/2008	1-9/2007	1-12/2007
Segmentin poistot ja arvonalentumiset, jatkuvat toiminnot			
Keski-Eurooppa	6,1	5,7	7,7
Pohjoismaat	7,4	7,6	10,1
Muu Eurooppa	2,2	1,6	2,2
Pohjois-Amerikka	4,1	4,1	5,6
Muut	3,0	2,4	3,3
Eliminoinnit	0,4	0,5	0,6
Yhteensä	23,2	21,9	29,5

Segmentin investoinnit, jatkuvat toiminnot			
Keski-Eurooppa	5,9	8,0	11,0
Pohjoismaat	6,5	9,7	15,5
Muu Eurooppa	0,7	2,9	4,0
Pohjois-Amerikka	8,2	5,3	13,4
Muut	2,5	3,0	8,1
Yhteensä	23,8	28,9	52,0

MEUR	1-9/2008	1-9/2007	1-12/2007
Segmentin varat			
Keski-Eurooppa	201,5	201,4	181,4
Pohjoismaat	200,1	232,3	185,3
Muu Eurooppa	158,7	245,8	240,1
Pohjois-Amerikka	120,3	122,0	123,7
Muut	509,3	634,8	577,9
Eliminoinnit	-546,6	-698,7	-644,1
Yhteensä	643,3	737,6	664,3

Segmentin velat			
Keski-Eurooppa	107,9	105,1	119,0
Pohjoismaat	229,8	271,9	233,5
Muu Eurooppa	49,1	119,9	101,9
Pohjois-Amerikka	75,9	54,8	55,0
Muut	425,6	584,2	477,8
Eliminoinnit	-564,0	-714,8	-655,9
Yhteensä	324,3	421,1	331,3

	1-9/2008	1-9/2007	1-12/2007
Segmentin henkilöstö, keskimäärin			
Keski-Eurooppa	1 242	1 255	1 261
Pohjoismaat	1 384	1 386	1 380
Muu Eurooppa	1 100	1 208	1 224
Pohjois-Amerikka	560	564	573
Muut	67	58	59
Yhteensä	4 353	4 471	4 497
Jatkuvat toiminnot	4 080	3 982	4 008
Lopetetut toiminnot	273	489	489

Liiketoimintasegmentit

Segmentin tuotot konsernin ulkopuolelta, jatkuvat toiminnot	1-9/2008		Yhteensä
	Talotekniset ratkaisut	Yhdyskunta- tekniset ratkaisut	
Keski-Eurooppa	220,1	-	220,1
Pohjoismaat	94,2	149,6	243,8
Muu Eurooppa	176,7	10,1	186,8
Pohjois-Amerikka	99,6	-	99,6
Yhteensä	590,6	159,7	750,3

Segmentin tuotot konsernin ulkopuolelta, jatkuvat toiminnot	Talotekniset ratkaisut	1-9/2007	
		Yhdyskunta- tekniset ratkaisut	Yhteensä
Keski-Eurooppa	222,4	-	222,4
Pohjoismaat	103,7	147,1	250,8
Muu Eurooppa	195,0	12,5	207,5
Pohjois-Amerikka	128,5	-	128,5
Yhteensä	649,6	159,6	809,2

Segmentin tuotot konsernin ulkopuolelta, jatkuvat toiminnot	Talotekniset ratkaisut	1-12/2007	
		Yhdyskunta- tekniset ratkaisut	Yhteensä
Keski-Eurooppa	283,7	-	283,7
Pohjoismaat	133,8	191,6	325,4
Muu Eurooppa	255,2	15,9	271,1
Pohjois-Amerikka	167,2	-	167,2
Yhteensä	839,9	207,5	1 047,4

VASTUUSITOUMUKSET

MEUR	30.9.2008	30.9.2007	31.12.2007
Konserni:			
Kiinnitykset			
- omasta velasta	-	-	0,0
Takaukset			
- muiden puolesta	8,6	12,0	11,5
Emoyhtiö:			
Takaukset			
- konserniyhtiön puolesta	7,6	10,2	10,5
- muiden puolesta	7,1	9,4	9,3
MUUT VUOKRASOPIMUKSET	33,5	24,2	24,4

JOHDANNAISSOPIMUKSET

MEUR	Nimellis- arvo		Käypä arvo		Nimellis- arvo		Käypä arvo	
	30.9.2008	30.9.2008	30.9.2007	30.9.2007	31.12.2007	31.12.2007	31.12.2007	
Valuuttajohdannaiset								
- Termiinisopimukset	103,2	2,8	91,4	0,0	85,9	1,7		
Hyödykejohdannaiset								
- Termiinisopimukset	5,9	1,0	5,1	0,3	3,6	0,8		

LOPETETUT TOIMINNOT

Yhdyskuntateknisen liiketoiminnan myynnit Brittein saarilla ja Saksassa on käsitelty IFRS 5 –standardin mukaisesti lopetettuina toimintoina. Kesäkuussa saatiin päätökseen Brittein saarten yhdyskuntateknisen liiketoiminnan myynti. Kauppaan sisältyivät Isossa-Britanniassa toimiva Uponor Ltd. ja sen tytäryhtiö Radius Plastics Ltd. sekä Irlannissa toimivan Uponor Ltd:n liiketoiminta. Huhtikuussa myytiin Saksassa Uponor Klärtechnik GmbH.

MEUR	1-9/2008	1-9/2007	1-12/2007
Liikevaihto	8,9	134,1	171,9
Kulut	9,9	120,9	156,5
Tulos ennen veroja	-1,0	13,2	15,4
Tuloverot	0,0	4,1	4,9
Tulos verojen jälkeen	-1,0	9,1	10,5
Tulos lopetettujen toimintojen myynnistä	43,5	-	-
Tuloverot	-	-	-
Myyntivoitto lopetetuista toiminnoista	43,5	-	-
Tilikauden voitto lopetetuista toiminnoista	42,5	9,1	10,5
Kassavirta lopetetuista toiminnoista			
Liiketoiminnan rahavirta	-3,6	15,4	19,1
Investointien rahavirta	76,4	-2,9	-6,1

MYYDYT LIIKETOIMINNOT

Myydyt liiketoiminnot kattavat lopetetuiksi liiketoiminnoiksi luokitellut yhdyskuntateknisen liiketoiminnan myynnit Brittein saarilla ja Saksassa.

Myytyjen varojen kirjanpitoarvo

MEUR	1-6/2008	1-6/2007	1-12/2007
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	33,7	-	-
Laskennalliset verosaamiset	1,9	-	-
Vaihto-omaisuus	17,8	-	-
Myyntisaamiset ja muut saamiset	25,1	-	-
Rahavarat	1,1	-	-
Varat yhteensä	79,6	-	-
Laskennallinen verovelka	3,1	-	-
Eläkevelvoitteet ja muut velat	4,3	-	-
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	33,2	-	-
Velat yhteensä	40,6	-	-
Nettovarot	39,0	-	-

Käteisenä saatu kauppahinta	77,5	-	-
Myytyjen liiketoimintojen rahavarat	1,1	-	-
Rahavirtavaikutus	76,4	-	-

Käteisenä saadun kauppahinnan lisäksi, kaupasta kirjattiin 5,0 miljoonan euron lainasaaminen. Kokonaiskauppahinta liiketoimintojen myynneistä oli 82,5 MEUR.

LIIKETOIMET LÄHIPIIRIN KANSSA

MEUR	1-9/2008	1-9/2007	1-12/2007
Jatkuvat toiminnot			
Ostot osakkuusyhtiöiltä	1,7	1,7	2,1
Saamiset ja velat kauden lopussa			
Lainasaaminen osakkuusyhtiöiltä	-	1,1	1,0
Myyntisaamiset ja muut saamiset	-	0,7	1,1
Ostovelat ja muut velat	0,1	0,2	0,2

TUNNUSLUVUT

	1-9/2008	1-9/2007	1-12/2007
Osakekohtainen tulos, EUR	1,21	1,10	1,39
- jatkuvat toiminnot	0,63	0,98	1,25
- lopetetut toiminnot	0,58	0,12	0,14
Liikevoitto (jatkuvat toiminnot), %	9,5	13,6	13,0
Oman pääoman tuotto, %	36,2	32,5	30,1
Sijoitetun pääoman tuotto, %	36,9	41,0	39,2
Omavaraisuusaste, %	49,6	43,0	50,2
Nettovelkaantumisaste, %	31,1	37,3	25,4
Korolliset nettovelat	99,3	118,0	84,5
Oma pääoma / osake, EUR	4,36	4,32	4,55
- laimennusvaikutuksella oikaistu	4,36	4,32	4,55
Osakkeen kurssikehitys			
- alin, EUR	8,21	20,00	15,31
- ylin, EUR	18,91	31,45	31,45
- keski kurssi, EUR	12,67	26,97	23,76
Osakevaihto			
- 1 000 kpl	87 076	64 213	99 423
- MEUR	1 104	1 732	2 362

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto (ROE), %

$$= \frac{\text{Tulos ennen veroja} - \text{tuloverot}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus, keskiarvo}} \times 100$$

Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %

$$= \frac{\text{Tulos ennen veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat, keskiarvo}} \times 100$$

Omavaraisuusaste, %

$$= \frac{\text{Oma pääoma} \pm \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$$

Nettovelkaantumisaste, %

$$= \frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}} \times 100$$

Korolliset nettovelat

$$= \text{Korolliset velat} - \text{rahat, pankkisaamiset ja rahoitusomaisuusarvopaperit}$$

Tulos/osake (EPS)

$$= \frac{\text{Kauden tulos}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä ilman omia osakkeita}}$$

Oma pääoma/osake

$$= \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä vuoden lopussa}}$$

Osakkeen keskipurssi

$$= \frac{\text{Osakkeiden euro-määräinen vaihto}}{\text{Osakkeiden kpl-määräinen vaihto}}$$